

"Hiszek abban, hogy ha az ember a természethez minél közelebbi életmódot él és ez az otthonának az alapanyagaiban is megmutatkozik, akkor egy egészségesebb, hosszabb és kiteljesedtebb életet tud élni ."

Gáspár János

vályogfalépítő mester

Köszöntöm Önt a természetes otthon, a vályogfal újra felfedezett világában! Keresi, hogy miből építse leendő otthonát? Ha fontos Önnek a családja egészsége, ha kevesebbet szeretne költeni

fűtésre, ne keressen tovább. Megtalálta!

Olvassa el az interjút:

Riporter: Van-e valami emléked arról, ami a mostani életedhez, munkádhoz vezetett?

GJ (Gáspár János): Foglalkozásom eredete gyermekkoromra vezethető vissza. Nagyszüleim házában éltünk tizenéves koromig. Körülbelül 12 éves lehettem, amikor szüleim elkezdtek építkezni, az akkor divatos téglá építésű házat. Ha visszaemlékszem, gyermekfejjel igen nehezen szoktam meg, hogy télen reggelente, mikor felébredtünk, nagyon kihűlt a tégláépítésű ház, nyáron pedig a hőségtől szinte aludni nem bírtunk. Még párologtatót is használtunk, hogy ellensúlyozzuk a száraz levegőt. Nagyszüleim paraszt háza esetében ilyen problémák sosem fordultak elő, ugyanis az a ház 60 cm-es sárfallal épült, ez a téglaházzal ellentétben télen kiválóan tartja a meleget, nyáron pedig kellemes, hűs levegőt biztosít, olcsó, fenntartható és energiatakarékos. Ekkor döntöttem el, hogy ha egyszer saját házam lesz, akkor az is sárfalból, vályogból, természetes anyagokból fog épülni.

Riporter: Honnan tanultad meg ezt a csaknem elfeledett mesterséget?

GJ: 22 éves koromban vettem egy telket magamnak, és ott szembesültem azzal a ténnyel, hogy a vályog építési technológia már kihalófélben van és nem találok olyan szakembert, aki ezt alkalmazni tudja. E matt 1 évig el is kellett halasztanom az építkezést, de megérte várni, mert a szerencse végül mellém szegődött.

Egy lóvásár kapcsán ismertem meg Tóni bácsit, akivel beszéltem a vályogház építési

problémáimról és kiderült, hogy ő 40 évig falrakó volt, sőt még az édesapja is. Bár ez a bácsi akkor már 70 éves volt, ennek ellenére nagyon jó egészségnek örvendett, s fel is ajánlotta a segítségét. Összeszedett a régi falrakó brigádjából még 3 embert, akik szintén 70 év körüliek voltak, de még kiválóan emlékeztek a vályogház technológia rejtelmeire, a hagyományos népi építészeti fogásaira. Megmutatták, hogyan is kell az építést végezni, mi pedig fiatalos fizikumunkkal természetesen mindenben segítettünk.

Riporter: Hogyan látod a sárfal készítés fogadtatását?

GJ: Az elfelejtett technológia újragondolása rengeteg emberből érdeklődést váltott ki, mivel a természetes olcsó anyagokból való építkezés (vályogtégla, döngölt fal, sárfal) napjainkban újra a reneszánszát éli. Az árát és környezetbarát tulajdonságait tekintve is igencsak gazdaságos, fenntartható építkezés. Szinte az otthoni és a környéken fellelhető anyagokból felépíthető. Alapanyagai ugyanis agyag, szalma és víz.

Egy emberöltő kimaradt ugyan, de ami jó az jó - s ez most is kiderült. Belekóstolva a sárfal készítésbe, a vályogfal rakásába és tekintettel a nagy érdeklődésre, Tóni bácsival nyaranta elkezdtünk sárfalakat építeni. Így szép lassan eltanultam a népi építészeti sajátosságait, fortélyait, menetét, aminek Tóni bácsi is nagyon örült, hiszen az ő szavaival élve: "Valaki tovább viheti ezt a mesterséget".

Riporter: Melyek a sárfal készítésének, a vályogház építés főbb lépései?

GJ: A munka folyamatok a teljesség igénye nélkül a következők:

1. Teljesen szokványos beton alap + szigetelés.

2. Agyag előkészítése hagyományos munkafolyamatokkal.

3. Egy nap pihentetés után indulhat a falazás.

4. A most megszokott magasság 2,5 - 2,7 m 3 sorral készül, a száradás miatt kb. 1 hónap alatt. Lehet rárakni betonkoszorút vagy sárgerendát.

5. A tetőszerkezet bármilyen lehet.

6. A felületkikészítés lehet sárral tapasztva vagy mész vakolattal.

7. Egyéb szakipari munkák, az utóbbi évtizedek tudásából merítve.

Riporter: Kinek ajánlod ezt az újra felfedezett építési módszert?

GJ: Várom minden olyan újonnan építkező, felújító és otthonát bővítő család jelentkezését, akik az egyre - másra levitézlett, modern technológiák helyett a sok ezredéves, jól bevált anyagokhoz térnek vissza. Csupán érdekességképpen megemlíteném, hogy az autópálya építkezések során 7-8 ezer éves paticsfalú házak maradványai kerültek elő, szerte az országban. Teljesen biztosak lehetünk benne, ha ez az építési mód nem lett volna jól kitalálva, akkor már rég feledésbe merült volna. Emlékezni fog bárki is pár év múlva a szilikátra, a nikecellre, a műanyag építőelemekre?